

Thema-avond Mulder Agro: 'Efficiënt gebruik van stikstof'

KOLLUMERZWAAG - Ieder jaar maakt Mulder Agro van de gelegenheid gebruik om het nieuwe oogstseizoen in te luiden. Dit wordt gedaan door voor de klanten een informatieve boerenavond te organiseren. Afgelopen maandag waren twee sprekers uitgenodigd om te vertellen hoe stikstof efficiënter gebruikt kan worden. Door de invoer van het nieuwe mestbeleid wordt het gebruik van stikstof steeds belangrijker. Jarig Jan Odinga van Fuite-mengvoeders sprak over hoe hier met de voeding van de koe op ingespeeld kan worden. In het tweede deel van de avond sprak Jan Feersma-Hoekstra van Agriton over het gebruik van organisch gebonden stikstof als bemesting.

In het nieuwe mestbeleid heeft 75% van de Nederlandse melkveehouders op papier een overschot aan organische mest. Dit kan verlaagd worden door de koeien minder stikstof te laten uitscheiden. De stikstofbenutting wordt gemeten aan de hand van het ureumgehalte in de melk.

Odinga vertelde hoe het ureum verlaagd kan worden. Om het ureumgehalte te verlagen is het belangrijk om te weten hoe stikstof zich in het dier gedraagt, en welke maatregelen hiertegen genomen kunnen worden bij het voeren. Zo kan het ureumgehalte door het tijdstip van voeren al beïnvloed worden. Het is namelijk zo dat ongeveer vijf uur na het voeren, het ureumgehalte het hoogst is.

Bij het toepassen van weidegang wordt het ook al moeilijker om een constant ureumgehalte te behouden. Het ureumgehalte is namelijk sterk beïnvloedbaar door het weer. Een goed graslandmanagement wordt daarom ook steeds belangrijker. Verder moet er voldoende pensenergie in de vorm van koolhydraten aanwezig zijn om het eiwit om te zetten in melkeiwit. In een grasrantsoen is dit erg belangrijk doordat hier veel eiwit in zit, dit wordt in de weideperiode nog eens versterkt doordat dan het erwitgehalte minder constant is, waardoor er meer schommelingen in het ureumgehalte voorkomen. Echter zit er meer structuur in het gras dan zijn de schommelingen in het ureumgehalte kleiner. Natuurlijk is het belangrijk dat de kwaliteit van het ruwvoer goed is, met als extra reden dat er bij broei ammoniak ontstaat en dit in de koe wordt omgezet in ureum. Ook kwam bij dit onderwerp naar voren, dat het tijdstip van maïs bijvoeren in combinatie met weidegang ook gunstige gevolgen kan hebben op het ureumgetal. Als je de koe namelijk één uur voorafgaande aan de weidegang maïs voert, ontstaat er een lager ureumgehalte, dan dat dit twee uren voorafgaande aan de weidegang gedaan wordt. Maïs helemaal niet bijvoeren zorgt voor een nog hoger ureumgehalte.

Na dit interessante verhaal van Odinga, was er een kleine pauze. Drinken werd geserveerd, en om de mensen niet alleen met informatie naar huis te laten gaan, werd er ook nog een vijftal prijzen verloot, met als hoofdprijs een vleespakket; 2e prijs afrasteringspakket; 3e prijs speelgoed en de 4e en 5e prijs waren twee T-shirts van 'Boeren voeden de wereld'.

Na de pauze begon Jan Feersma-Hoekstra van Agriton de aanwezigen mee terug te nemen in de tijd en werd er d.m.v. een stukje scheikunde, natuurkunde en economie uitgelegd hoe de organische gebonden stikstof werkt. Hij vergeleek ureum (46% stikstof) met kalkamonsalpeter (27% stikstof).

De stikstof in ureum krijgt drie keer een kans om door de plant opgenomen te worden. Dit kan in de vorm van ureumstikstof, ammoniakale stikstof of nitraatstikstof. De benutting van ureum is dus hoger, vergeleken met andere kunstmeststoffen.

Ook wilde Jan Feersma-Hoekstra ons meegeven dat de temperatuursom handig is om een indicatie te krijgen wanneer er kunstmest gestrooid moet worden, maar niet door naar cijfers te kijken. Er moet gekeken worden naar de aanwezigheid van wortelhaartjes op de wortels en zo te concluderen dat de plant rijp is om de kunstmest te ontvangen. Deze wortelharen zijn met het blote oog niet te zien. Als deze aanwezig zijn, zal de stikstof beter benut worden. Voor een plant is de bodem z'n maag. Het is belangrijk om de plant via de bodem te voeden. Bij Jarig Jan Odinga was de pens van de koe de spil waar het om draait. Bij Jan Feersma-Hoekstra de bodem. Conclusie van Jan Feersma-Hoekstra was dat we van veevoeding het een en ander weten maar dat voedselopname van planten nog een dankbaar onderwerp voor studie is. Gezien de belangstelling en de reacties van ruim negentig mensen een geslaagde avond.

Egberdina de Vries, Rens Kooijman en Piet Mulder